

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Všeobecná časť

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky predkladá návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“), na základe úloh B.1 a B.5 uznesenia vlády SR č. 589/2024 k návrhu na určenie gestorských ústredných orgánov štátnej správy a niektorých orgánov verejnej moci zodpovedných za prebratie a aplikáciu smerníc.

Návrhom zákona sa novelizujú právne predpisy v oblasti ochrany spotrebiteľa za účelom prijatia a uverejnenia právnych predpisov potrebných na dosiahnutie súladu vnútroštátnej právnej úpravy s právnymi aktmi Európskej únie.

Cieľom návrhu zákona je transpozícia smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/825 z 28. februára 2024, ktorou sa menia smernice 2005/29/ES a 2011/83/EÚ, pokiaľ ide o posilnenie postavenia spotrebiteľov v rámci zelenej transformácie prostredníctvom lepšej ochrany pred nekalými praktikami a prostredníctvom lepšieho informovania (Ú. v. EÚ L, 2024/825, 6. 3. 2024) (ďalej len „smernica (EÚ) 2024/825“) a smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1799 z 13. júna 2024 o spoločných pravidlách na podporu opravy tovaru a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/2394 a smerníc (EÚ) 2019/771 a (EÚ) 2020/1828 (Ú. v. EÚ L, 2024/1799, 10. 7. 2024) (ďalej len „smernica (EÚ) 2024/1799“).

Návrh zákona má pomôcť spotrebiteľom pri prijímaní informovaných nákupných rozhodnutí s prihliadnutím na aspekty environmentálnych a sociálnych vplyvov ich rozhodnutí a podporiť udržateľnú spotrebu prostredníctvom podpory opravárenských služieb. Posilňuje sa informovanosť spotrebiteľov o životnosti tovaru, jeho opraviteľnosti, dostupnosti náhradných dielov či softvérových aktualizácií, rozširuje sa zoznam obchodných praktík, ktoré sa za každých okolností považujú za nekalé, o nové praktiky spojené napríklad s predčasným a plánovaným zastarávaním tovarov, používaním netransparentných a nedôveryhodných značiek udržateľnosti či zavádzajúcich environmentálnych tvrdení (tzv. greenwashing). Predlžuje sa zákonná lehota na uplatnenie zodpovednosti vady veci o jeden rok, ak si spotrebiteľ ako prostriedok nápravy vyberie opravu tovaru a zavádza sa nový informačný formulár, ktorý pomôže spotrebiteľom posúdiť a porovnať opravárenské služby.

Návrh zákona ďalej reaguje na zrušenie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 524/2013 z 21. mája 2013 o riešení spotrebiteľských sporov online, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (nariadenie o riešení spotrebiteľských sporov online) (Ú. v. EÚ L 165, 18. 6. 2013), potrebu efektívnejšieho presadzovania práv spotrebiteľov pri prevádzkovaní hazardných hier, keď sa medzi orgány dohľadu podľa zákona č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov dopĺňa Úrad pre reguláciu hazardných hier, a navrhujú sa ďalšie zmeny, ktoré majú zjednotiť výklad a aplikáciu niektorých ustanovení o ochrane spotrebiteľa v aplikačnej praxi.

Predkladaný návrh zákona nebude mať vplyv na rozpočet verejnej správy, na služby verejnej správy pre občana ani vplyv na informatizáciu spoločnosti. Návrh zákona bude mať pozitívne sociálne vplyvy, vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu a na životné prostredie. Návrh zákona bude mať pozitívne a negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, s ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, so zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, s medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj s právom Európskej únie.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

B. Osobitná časť

K čl. I

K bodom 1, 29, 34 a 44 [poznámka pod čiarou k odkazu 4; § 26 ods. 3 až 5; § 26 ods. 7 písm. b) a § 43 ods. 1 písm. b)]

Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/3228 z 19. decembra 2024, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 524/2013 a menia nariadenia (EÚ) 2017/2394 a (EÚ) 2018/1724, pokiaľ ide o ukončenie činnosti Európskej platformy na riešenie sporov online (Ú. v. EÚ L, 2024/3228, 30. 12. 2024) (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2024/3228“) sa s účinnosťou od 20. júla 2025 zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 524/2013 z 21. mája 2013 o riešení spotrebiteľských sporov online, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (nariadenie o riešení spotrebiteľských sporov online) (Ú. v. EÚ L 165, 18. 6. 2013) (ďalej len „nariadenie (EÚ) č. 524/2013“). V nadväznosti na uvedené je potrebné odkazy na nariadenie (EÚ) č. 524/2013 vypustiť zo zákona č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“). Odkaz na nariadenie (EÚ) č. 524/2013 sa vypúšťa z ustanovení upravujúcich pôsobnosť orgánov dohľadu (§ 26 zákona o ochrane spotrebiteľa), ako aj zo sankčného ustanovenia § 43 ods. 1 písm. b) zákona o ochrane spotrebiteľa.

K bodu 2 [§ 2 ods. 1 písm. n) až q)]

Ustanovenie § 2 sa v nadväznosti na novú právnu úpravu na úrovni Európskej únie rozširuje o viaceré definície pojmov zavedené za účelom úpravy nových informačných povinností obchodníkov a doplnenia zoznamu obchodných praktík, ktoré sú za každých okolností považované za nekalé.

Doplňa sa definícia pojmu environmentálne tvrdenie. Nový pojem má jasne vymedziť tvrdenie obchodníka týkajúce sa životného prostredia v rámci jeho obchodnej komunikácie. Účelom definície je predovšetkým zrozumiteľne vymedziť jednotlivé prvky environmentálneho tvrdenia a stanoviť rámec pre nadväzujúce ustanovenia tak, aby bolo možné určiť, že obchodná komunikácia obchodníka obsahuje tvrdenie, ktoré naplňa znaky environmentálneho tvrdenia. Ustanovenie nešpecifikuje formy tvrdenia, na základe definície tak pôjde o akékoľvek tvrdenie, ktorým obchodník komunikuje, že jeho produkt, značka alebo činnosť obchodníka má, príp. nemá vplyv na životné prostredie.

Ďalej sa zavádza pojmové vymedzenie značky udržateľnosti ako marketingovej praktiky, ktorá spočíva v označovaní produktov prostredníctvom dobrovoľnej verejnej alebo súkromnej značky dôveryhodnosti, známky kvality alebo obdobného označenia. Ustanovenie upravuje prípady, keď je zobrazenie značky udržateľnosti sprevádzané obchodnou komunikáciou, z ktorej vyplýva alebo ktorou sa vytvára dojem, že produkt alebo činnosť obchodníka zahŕňa environmentálne alebo sociálne aspekty, prípadne oboje. Ak obchodná komunikácia obchodníka propaguje sociálne a/alebo environmentálne vplyvy, má pozitívny alebo nulový vplyv na životné prostredie, prípadne životné prostredie poškodzuje menej ako konkurenčné výrobky, značka udržateľnosti bude naplňať znaky environmentálneho tvrdenia.

Zoznam definícií v § 2 sa má rozšíriť aj o pojem certifikačný systém. Definícia obsahuje požiadavky certifikačného systému, ktoré by certifikačný systém mal spĺňať. Medzi minimálne požiadavky patrí transparentnosť a dôveryhodnosť systému, vymedzenie postupu riešenia

nesúladu s požiadavkami systému a monitorovanie dodržiavania požiadaviek systému treťou osobou. Tretia osoba, ktorá vykonáva monitorovanie dodržiavania požiadaviek systému, musí byť od obchodníka nezávislá, bez akéhokoľvek konfliktu záujmov a musí disponovať odbornosťou potrebnou pre posúdenie dodržiavania požiadaviek certifikačného systému. Nezávislosť tretej osoby sa posudzuje vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu monitorovania požiadaviek certifikačného systému.

Definícia certifikačného systému má svoje opodstatnenie predovšetkým v spojení s používaním značky udržiateľnosti. Na základe novej právnej úpravy má obchodník možnosť zobrazovať značku udržiateľnosti len vtedy, ak ju zaviedli orgány verejnej moci alebo je založená na certifikačnom systéme. Na definíciu nadväzuje rozšírenie zoznamu nekalých obchodných praktík, ktoré vymedzuje zákaz zobrazenia značky udržiateľnosti, ktorá nie je založená na certifikačnom systéme alebo ktorú nezaviedli verejné orgány.

Ustanovenie v súvislosti s definíciou certifikačného systému používa pojem „obchodník“. Predmetné označenie bolo zvolené v nadväznosti na definíciu pojmu obchodník v § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), ktorý vo svojich ustanoveniach používa aj zákon o ochrane spotrebiteľa. Široko koncipovaná definícia pojmu obchodník na účely občianskoprávných a spotrebiteľských vzťahov zahŕňa každý subjekt, ktorý v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, z nej vyplývajúcim záväzkom alebo pri obchodnej praktike koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania.

V nadväznosti na uvedené sa tak povinnosti spojené s certifikačným systémom a postupy certifikácie značky udržiateľnosti budú vzťahovať na všetky subjekty, ktoré naplňajú definčné znaky obchodníka podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vrátane výrobcu alebo poskytovateľa služieb.

Medzi definície v § 2 sa dopĺňa aj definícia slovného spojenia „uznané vynikajúce environmentálne vlastnosti“. Definícia nadväzuje na definíciu environmentálnych tvrdení v zmysle, že všeobecné environmentálne tvrdenia, pri ktorých nemožno preukázať uznané vynikajúce environmentálne vlastnosti, sú zakázané. Pri vymedzení definície sa vychádza z požiadaviek na environmentálne vlastnosti v čl. 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 66/2010 z 25. novembra 2009 o environmentálnej značke EÚ (Ú. v. EÚ L 27, 30. 1. 2010) v platnom znení, technickej normy, alebo tým, že konkrétna vlastnosť naplňuje znaky environmentálnych vlastností s najvyššou úrovňou vlastností podľa konkrétného právneho predpisu, ako je napríklad trieda A v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1369 zo 4. júla 2017, ktorým sa stanovuje rámec pre energetické označovanie a zrušuje smernica 2010/30/EÚ (Ú. v. EÚ L 198, 28. 7. 2017) v platnom znení.

K bodu 3 [§ 4 ods. 2 písm. e)]

Legislatívno-technická zmena v nadväznosti na zavedenie novej povinnosti pre predávajúceho informovať kupujúceho o práve vybrať si medzi opravou veci a výmenou veci.

K bodom 4 až 10 [§ 5]

Predzmluvné informačné povinnosti obchodníka sa dopĺňajú o nové environmentálne aspekty.

Na základe ustanovenia § 5 ods. písm. f) je obchodník povinný poskytnúť spotrebiteľovi informáciu o existencii zákonnej zodpovednosti obchodníka za vady tovaru spolu s hlavnými

informáciami, ktoré môžu spotrebiteľovi pomôžu zorientovať sa v prípade budúceho uplatnenia svojich práv pri uplatnení zodpovednosti voči obchodníkovi. Medzi hlavné informácie môže patriť dĺžka trvania zákonnej zodpovednosti obchodníka za vady tovaru, informácie o subjekte, u ktorého si spotrebiteľ môže uplatniť práva zo zodpovednosti obchodníka za vady tovaru alebo na čo má spotrebiteľ v prípade uplatnenia práv nárok.

V nadväznosti na uvedené sa ustanovenie rozširuje o povinnosť informovať spotrebiteľa o existencii zákonnej zodpovednosti obchodníka za vady tovaru (aspoň v rozsahu harmonizovaného oznámenia) a spotrebiteľskej záruke na životnosť tovaru prostredníctvom harmonizovaného označenia.

Harmonizované oznámenie by spotrebiteľom malo pomôcť ľahko sa zorientovať pri poskytnutí informácií o zodpovednosti za vady tovaru a jej dvojročnom trvaní. Harmonizované oznámenie zákonnej zodpovednosti za vady obchodníka by malo byť zobrazené zreteľne, napríklad ako oznámenie viditeľne umiestené na stene obchodu, vedľa pokladničného pultu alebo v prípade online predaja by malo byť umiestnené ako všeobecné pripomenutie na webovom sídle obchodníka predávajúceho tovar.

Zároveň by sa malo zabezpečiť označenie, ktoré pomôže spotrebiteľom ľahko identifikovať, na ktorý konkrétny tovar sa vzťahuje spotrebiteľská záruka na životnosť poskytnutá výrobcom nad rámec zákonnej zodpovednosti obchodníka za vady. Takýmto spôsobom sa má zabrániť prípadnej zámene spotrebiteľskej záruky na životnosť tovaru a zákonnej zodpovednosti za vady. Umiestnenie označenia sa v prípade spotrebiteľskej záruky na životnosť predpokladá napríklad priamo na obale konkrétneho tovaru, viditeľným zobrazením označenia na regáli, kde sa nachádza tovar, na ktorý sa takáto záruka vzťahuje, alebo jeho umiestnením priamo vedľa obrázku tovaru v prípade online predaja.

Návrh harmonizovaného oznámenia a harmonizovaného označenia bude obsahom vykonávacieho aktu prijatého Európskou komisiou. Smernica EÚ) 2024/825, ktorá predstavuje základ pre toto ustanovenie, stanovuje lehotu na prijatie vykonávacieho aktu do 27. septembra 2025. Vykonávací akt bude priamo aplikovateľný, ale v čase prípravy návrhu zákona ešte nie je jeho znenie známe, a preto naň nemožno odkázať ani v legislatívnom texte.

S cieľom umožniť spotrebiteľom prijať kvalifikované rozhodnutie o obchodnej transakcii a vybrať si kúpu tovaru, ktorý sa ľahšie opraví, obchodník pred tým, ako sa zmluva stane záväznou pre spotrebiteľa, poskytne spotrebiteľovi bodové hodnotenie opraviteľnosti, ktorým sa vyjadruje možnosť opravy tovaru. Uvedená povinnosť sa vzťahuje na obchodníka len vtedy, ak mu takúto informáciu poskytol výrobca.

Podmienkou poskytnutia informácie o bodovom hodnotení opraviteľnosti tovaru výrobcom a následne obchodníkom je právny základ v podobe právneho aktu na úrovni Európskej únie, ktorý stanovuje požiadavky na opraviteľnosť tovaru. V súčasnosti požiadavky na opraviteľnosť stanovuje len jeden vykonávací akt, ktorým je delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1669 zo 16. júna 2023, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1369, pokiaľ ide o energetické označovanie smartfónov a tabletov typu Slate (Ú. v. EÚ L 214, 31.8.2023). Požiadavky, na základe ktorých sa vyjadruje možnosť opravy ďalších druhov tovarov, budú obsahom budúcich právnych predpisov, ktorých prijatie je plánované na úrovni EÚ.

Ak bodové hodnotenie opraviteľnosti nie je stanovené právnym aktom EÚ, obchodník poskytne spotrebiteľom ostatné príslušné informácie o oprave ako napríklad informácie o dostupnosti, odhadovaných nákladoch a postupe objednania náhradných dielov, ako aj o pokynoch na opravu a údržbu a prípadných obmedzeniach opravy. Aj v tomto prípade je však povinnosť obchodníka podmienená tým, že jemu tieto informácie poskytne výrobca.

Informačné povinnosti sa rozširujú aj o povinnosť informovať spotrebiteľov o minimálnej dobe, počas ktorej sa výrobca alebo poskytovateľ digitálneho obsahu alebo digitálnej služby zaväzuje poskytovať bezplatné softvérové aktualizácie pre produkt. V tomto prípade nie je podstatné, ako je dĺžka minimálnej doby vyjadrená, buď dĺžkou trvania v mesiacoch, rokoch, príp. obdobných časových jednotkách (napr. tri roky od dodania produktu), alebo je ohraničená konkrétnym dátumom, ktorý sa bude viazať na posledný deň poskytovania softvérovej aktualizácie. Dôležité je, aby bola táto informácia v zmysle § 5 ods. 1 zdieľaná so spotrebiteľom jasným a zrozumiteľným spôsobom. Povinnosť sa vzťahuje na obchodníkov za predpokladu poskytnutia informácie zo strany výrobcu alebo poskytovateľa digitálneho obsahu alebo služby.

K bodu 11 [§ 7 ods. 1]

V nadväznosti na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-330/23 (Aldi Süd) sa špecifikuje znenie a zjednocuje výklad povinnosti obchodníka formulovanej v § 7 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa v každom oznámení o znížení ceny tovaru uviesť predchádzajúcu cenu tovaru, t. j. najnižšiu cenu, za ktorú obchodník predával tovar v období 30 dní pred znížením ceny tovaru alebo od začiatku predaja, ak obchodník predával tovar počas kratšieho obdobia.

Súdny dvor EÚ v predmetnom rozhodnutí uviedol, že zníženie ceny tovaru, ktoré obchodník oznámil buď vo forme percentuálneho zníženia alebo vo forme reklamného údaja zdôrazňujúceho výhodnosť oznámenej ceny, musí byť určené na základe predchádzajúcej ceny v zmysle čl. 6a ods. 2 smernice 98/6/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 16. februára 1998 o ochrane spotrebiteľa pri označovaní cien výrobkov ponúkaných spotrebiteľovi (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 4; Ú. v. ES L 80, 18. 3. 1998;) v platnom znení (ďalej len „smernica 98/6/ES v platnom znení”), ktorý bol do právneho poriadku SR transponovaný prostredníctvom § 7 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa. Uvedený výklad Súdny dvor EÚ odôvodňuje cieľmi, ktoré sleduje čl. 6a smernice 98/6/ES v platnom znení – zabránenie obchodníkom uviesť spotrebiteľa do omylu tým, že sa zvýši cena uplatňovaná pred oznámením o znížení ceny a vytvorí sa tak klamlivý dojem zníženia ceny. Opačný výklad tohto ustanovenia by podľa Súdneho dvora EÚ obchodníkom umožnil v rozpore s cieľom čl. 6a smernice 98/6/ES v platnom znení uviesť spotrebiteľov do omylu prostredníctvom oznámení o zníženiach cien, ktoré by neboli reálne.

Ak obchodník voči spotrebiteľom komunikuje zníženie ceny, je nielen povinný uviesť najnižšiu cenu, za ktorú predával tovar v období 30 dní pred znížením ceny tovaru, túto predchádzajúcu cenu je zároveň povinný zohľadniť pri komunikácii zľavy. Ak je zľava komunikovaná vo forme percentuálneho zníženia, obchodník musí použiť predchádzajúcu cenu ako základ pre výpočet percentuálnej zľavy. Obdobne to platí aj pre zníženie ceny, ktoré obchodník komunikuje formou reklamného údaja, ktorý zdôrazňuje výhodnosť oznámenej ceny. Ak je aktuálna predajná cena vyššia alebo rovnaká ako predchádzajúca cena, v skutočnosti nejde o zľavu z ceny tovaru a obchodník nemôže takúto cenu komunikovať ako zľavu, zníženú cenu a pod.

K bodu 12 [§ 7 ods. 3]

Novelizáčným bodom sa precizuje dikcia ustanovenia § 7 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa s cieľom odstrániť interpretačné nejasnosti. Predmetné ustanovenie predstavujúce transpozíciu čl. 6a ods. 5 smernice 98/6/ES v platnom znení umožňuje obchodníkom v prípade postupného znižovania ceny tovaru ako predchádzajúcu cenu uviesť najnižšiu cenu za posledných 30 dní pred uplatnením prvého oznámenia o znížení ceny a túto predchádzajúcu cenu ponechať aj pre nasledujúce oznámenia o znížení ceny tovaru. Uvedená právna úprava sa však uplatní len v prípade, že dochádza k nepretržitému zníženiu ceny tovaru bez prerušenia (napr. cena tovaru sa znižuje najskôr o 10 %, potom o 20 % a neskôr o 30 %).

Ak je napríklad počiatočná predajná cena tovaru 10 eur, pri jej prvom znížení na 8 eur obchodník určí predchádzajúcu cenu tovaru podľa § 7 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa, t. j. pôjde o najnižšiu cenu, za ktorú predával tovar v období 30 dní pred znížením ceny tovaru, resp. od začiatku jeho predaja. Predchádzajúca cena tovaru tak bude 10 eur (ak nejde o prípad, kedy bol tovar v rámci obdobia 30 dní pred znížením ceny tovaru predávaný aj za nižšiu cenu). Pri každom ďalšom znižovaní ceny tovaru už ide o postupné znižovanie ceny tovaru, obchodník preto môže postupovať podľa § 7 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa a predchádzajúcu cenu tovaru určenú pri prvom znížení ceny tovaru ponechať aj pre nasledujúce oznámenia o znížení ceny tovaru. Ak teda po prvom znížení ceny tovaru na 8 eur obchodník zníži predajnú cenu na 5 eur, ako predchádzajúcu cenu tovaru môže uviesť pôvodne určenú predchádzajúcu cenu tovaru, t. j. 10 eur. Rovnako obchodník postupuje pri ďalšom znížení ceny tovaru na 3 eurá, predchádzajúca cena tovaru bude stále 10 eur. Z uvedeného vyplýva, že pri oznámení ďalšieho (v poradí druhého) zníženia ceny tovaru na 5 eur tak obchodník v zmysle osobitnej právnej úpravy postupného znižovania ceny tovaru nemusí ako predchádzajúcu cenu tovaru uviesť cenu 8 eur (ktorá by inak bola predchádzajúcou cenou tovaru v zmysle jej vymedzenia podľa § 7 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa) a pri oznámení ďalšieho (v poradí tretieho) zníženia ceny tovaru na 3 eurá obchodník nemusí ako predchádzajúcu cenu tovaru uviesť cenu 5 eur.

Ak sa ale cena tovaru po jej znížení opäť zvýši, pri následnom znížení ceny tovaru sa uplatní všeobecná úprava a predchádzajúcou cenou bude najnižšia cena, za ktorú obchodník predával tovar v období 30 dní pred znížením ceny tovaru, t. j. obchodník musí zohľadniť aj zníženú cenu, ktorú uplatňoval pred jej opätovným zvýšením (za predpokladu, že znížená cena spadá do obdobia 30 dní pred aktuálnym znížením ceny). Ustanovenie § 7 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa sa teda uplatňuje len v prípade, ak sa cena znižuje postupne bez prerušenia a bez akéhokoľvek zvýšenia ceny počas trvania nepretržitého zníženia ceny.

Ak je napríklad počiatočná predajná cena tovaru 10 eur, pri jej prvom znížení na 9 eur obchodník určí predchádzajúcu cenu tovaru podľa § 7 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa, t. j. pôjde o najnižšiu cenu, za ktorú predával tovar v období 30 dní pred znížením ceny tovaru, resp. od začiatku jeho predaja. Predchádzajúca cena tovaru tak bude 10 eur (ak nejde o prípad, kedy bol tovar v rámci obdobia 30 dní pred znížením ceny tovaru predávaný aj za nižšiu cenu). Ak ale obchodník neskôr predajnú cenu zvýši na 10 eur, následné zníženie ceny na 8 eur bude považované za prvé zníženie ceny tovaru (v rámci danej výpredajovej kampane) a obchodník bude pri určovaní predchádzajúcej ceny tovaru opäť postupovať podľa všeobecnej úpravy uvedenej v § 7 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa. Ak sa uvedené zmeny ceny uskutočnia v krátkom časovom slede a prvé zníženie ceny na 9 eur bude spadať do obdobia 30 dní pred

aktuálnym znížením ceny na 8 eur, obchodník musí pri oznámení o znížení ceny na 8 eur ako predchádzajúcu cenu tovaru uviesť cenu 9 eur. Každé ďalšie znižovanie ceny (ak medzitým opäť nedôjde k zvýšeniu ceny) bude považované za postupné znižovanie ceny tovaru a obchodník bude môcť postupovať podľa § 7 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa. Predchádzajúca cena tovaru 9 eur zostane ako predchádzajúca cena tovaru pri následnom znížení ceny tovaru na 5 eur, ako aj pri ďalšom znížení ceny tovaru na 3 eurá.

V tejto súvislosti je však potrebné poukázať na skutočnosť, že príliš dlhé a neodôvodnené trvanie obdobia zníženia ceny v porovnaní s časom, počas ktorého sa tovar predáva za nezľavnenú cenu, sa bude posudzovať podľa ustanovení o nekalých obchodných praktikách.

Uvedený výklad je v súlade s oznámením Komisie — Usmernenie k výkladu a uplatňovaniu článku 6a smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/6/ES o ochrane spotrebiteľa pri označovaní cien výrobkov ponúkaných spotrebiteľovi (Ú. v. EÚ C 526, 29. 12. 2021).

K bodu 13 [§ 9 ods. 12]

Ustanovenie § 9 predstavuje transpozíciu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (Ú. v. EÚ L 149, 11. 6. 2005) v platnom znení, a to konkrétne článku 12. Doposiaľ bola transpozícia pokrytá cez všeobecné ustanovenia o dokazovaní, ale aplikačná prax a nové typy obchodných praktík odôvodňujú výslovné doplnenie tohto článku do právneho poriadku SR.

Doplnený odsek 12 upravuje povinnosť obchodníka predložiť orgánu dohľadu alebo súdu relevantné dôkazy, ktoré preukazujú správnosť tvrdení týkajúcich sa obchodnej praktiky obchodníka. Obchodník znáša dôkazné bremeno preukázania skutočností, ktoré môže spotrebiteľ na základe tvrdenia legitímne očakávať od produktu. Využitie oprávnenia vyžadovať od obchodníka, aby preukázal správnosť skutkových tvrdení vo vzťahu k obchodnej praktike, je naviazané na splnenie podmienok, a síce táto požiadavka sa musí javiť ako primeraná, pokiaľ ide o okolnosti prípadu, a zároveň orgán dohľadu alebo súd musí brať zreteľ na oprávnený záujem obchodníka, iného účastníka konania alebo kolektívne záujmy spotrebiteľov.

Ak obchodník napríklad uvádza, že jeho produkt má špecifické účinky na ľudský organizmus (napr. zmierňuje bolesť, zlepšuje spánok alebo odstraňuje vrásky), svoje tvrdenie musí odôvodniť. Obdobne to platí aj v prípade komunikácie o pozitívnych vplyvoch produktu či činnosti obchodníka na životné prostredie, zmierňovaní negatívneho vplyvu a ďalších typoch obchodných praktík. Ak obchodník svoje tvrdenie nevie preukázať, môže sa dopúšťať nekalej obchodnej praktiky.

K bodu 14 [§ 10 ods. 1 písm. b)]

Environmentálny aspekt sa zohľadňuje, aj pokiaľ ide o obchodné praktiky, ktoré sa považujú za klamlivé, a preto zakázané. Rozširuje sa rozsah informácií, ktoré uvádzajú do omylu alebo môžu viesť do omylu priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k environmentálnym alebo

sociálnym vlastnostiam produktu alebo aspektom obehovosti, ako napríklad životnosť, opraviteľnosť alebo recyklovateľnosť, a to s cieľom zabezpečiť pravdivé informácie pre spotrebiteľov o vlastnostiach produktov.

Informácie poskytované obchodníkmi o sociálnych charakteristikách výrobku sa môžu týkať napríklad kvality a spravodlivosti pracovných podmienok príslušných pracovníkov, ako sú primeraná mzda, ale aj dodržiavanie ľudských práv, zásady rovnakého zaobchádzania alebo dobrých životných podmienok zvierat.

Doplnením sa má predchádzať poskytovaniu tvrdení, ktoré u spotrebiteľov vyvolávajú dojem, že kúpou produktu prispievajú k dosahovaniu cieľov udržateľnosti a uhlíkovej neutralite, ak tieto informácie nie sú podložené jasnými, objektívnymi a overiteľnými informáciami.

K bodom 15 a 16 [§ 10 ods. 2 písm. b), d) a e)]

V záujme zabezpečenia správnosti a dôveryhodnosti environmentálnych tvrdení sa do § 10 ods. 2 dopĺňa zákaz poskytovania tvrdení bez jasných, objektívnych, overiteľných a verejne prístupných záväzkov, ktoré prijal obchodník a ktoré sú uvedené v podrobnom a realistickom pláne vykonávania, v ktorom sa uvádza, ako sa uvedené záväzky a ciele majú dosiahnuť. Plán vykonávania by mal obsahovať všetky relevantné prvky potrebné na splnenie záväzkov, ako sú merateľné ukazovatele, časovo ohraničené ciele, rozpočtové zdroje a technologický vývoj, ak je to vhodné a v súlade s právnou úpravou.

Environmentálne tvrdenia pravidelne overuje nezávislý odborník tretej strany. Pravidelné overovanie odborníka tretej strany predstavuje systematickú a opakovanú činnosť, ktorá sa nevyhnutne nemusí uskutočňovať v konkrétnych časových intervaloch (týždenne, mesačne, ročne), ale prebieha v závislosti od vývoja a pokroku obchodníka pri plnení opatrení a dosahovaní cieľov stanovených v pláne vykonávania. Jeho frekvencia je tak určená predovšetkým činnosťou obchodníka v súvislosti s plnením záväzkov určených v pláne vykonávania pri zabezpečení relevantných informácií o environmentálnom tvrdení pre spotrebiteľov.

Odborník tretej strany, ktorý overuje environmentálne tvrdenie, musí byť od obchodníka nezávislý a bez akéhokoľvek konfliktu záujmov. Zároveň musí disponovať odbornosťou, skúsenosťami a kompetenciami v oblasti životného prostredia, a to v rozsahu potrebnom na objektívne posúdenie opatrení a cieľov stanovených v pláne vykonávania. Kritérium nezávislosti sa má posudzovať vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu, resp. obchodníkovi, ktorý uvádza dané environmentálne tvrdenie.

Ustanovenie § 10 sa rozširuje o ďalšiu klamlivú obchodnú prax, ktorou je propagácia takých prínosov pre spotrebiteľov, ktoré sú irelevantné a priamo nesúvisia so žiadnou vlastnosťou daného konkrétneho produktu alebo činnosti obchodníka a ktoré by mohli spotrebiteľov uviesť do omylu. Ako príklad uvádzame obchodnú komunikáciu, ktorou sa propaguje ako konkurenčná výhoda, že konkrétna značka balenej vody neobsahuje lepek (pozn.: ostatné produkty tiež neobsahujú lepek).

K bodu 17 [§ 11 ods. 6 písm. c)]

Za účelom zamedzenia porovnávania produktov bez objektívnych informácií o spôsobe a metódach porovnávania, ktoré zavádza spotrebiteľov a uvádza ich do omylu, sa do § 11 ods. 6 zákona o ochrane spotrebiteľa dopĺňa nové písmeno c), ktorým sa má zabezpečiť, aby porovnávanie produktov na základe ich environmentálnych alebo sociálnych charakteristík alebo aspektov obehovosti, ako je životnosť, opraviteľnosť alebo recyklovateľnosť, bolo objektívne, čiže by sa mali porovnávať produkty s rovnakou funkciou, na základe použitia spoločnej metódy a spoločných predpokladov a porovnávať by sa mali podstatné a overiteľné vlastnosti porovnávaných produktov.

K bodu 18 [§ 13a a 13b]

Ustanovenie § 13a zavádza dobrovoľný európsky formulár pre informácie o oprave. Poskytovatelia opravárenských služieb (opravovne) formulár môžu (nemusia) poskytovať. Ak sa ho rozhodnú poskytovať, majú ho poskytovať v súlade s § 13a.

Cieľom je uľahčiť spotrebiteľovi identifikáciu a výber vhodných opravárenských služieb pomocou štandardizovaného európskeho formulára pre informácie o oprave. Formulár obsahuje kľúčové informácie o oprave ako napríklad povaha vady, čas, za ktorý sa opravovňa zaväzuje opravu vykonať, a cenu opravy. Ak opravovňa ponúka dodatočné služby ako napríklad preprava tovaru na miesto opravy, opravovňa uvedie informácie aj o tejto službe. Informácie v európskom formulári pre informácie o oprave musia byť poskytnuté jasne a zrozumiteľne tak, aby spotrebiteľ mal možnosť vykonať kvalifikované rozhodnutie, zhodnotiť podmienky opravy a prípadne ich porovnať s konkurenčnými ponukami.

Európsky formulár pre informácie o oprave je pre spotrebiteľov bezplatný. V prípadoch, kedy je potrebné na určenie vady tovaru vykonať diagnostickú službu, opravovňa môže požiadať spotrebiteľa, aby zaplatil potrebné náklady, ktoré vzniknú. Náklady na diagnostickú službu môže opravovňa odpočítať od ceny opravy.

Opravovňa je viazaná podmienkami opravy vo formulári po dobu 30 kalendárnych dní odo dňa jeho poskytnutia. Opravovňa a spotrebiteľ sa môžu dohodnúť na dlhšej dobe viazanosti. Za predpokladu, že spotrebiteľ súhlasí s podmienkami opravy tovaru uvedenými vo formulári, opravovňa je povinná vykonať opravu v súlade s týmito podmienkami.

Ustanovenie definuje opravovňu ako osobu, ktorá v rámci svojho povolania alebo podnikateľskej činnosti poskytuje opravu. Opravovňa na základe vymedzenia v ustanovení §13a napĺňa znaky definície obchodníka podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Každá opravovňa je preto súčasne aj obchodníkom a musí plniť povinnosti obchodníkov podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, Občianskeho zákonníka a ďalších predpisov. Poskytovanie európskeho formulára pre informácie o oprave je síce dobrovoľné, ale aby boli opravovne motivované tento formulár využívať, zavádza sa, že opravovňa môže formulár využiť ako formu splnenia predzmluvných informačných povinností podľa § 5, príp. aj podľa § 15 zákona o ochrane spotrebiteľa. Rozsah informačných povinností, ktoré sa považujú za splnené poskytnutím formulára, upravuje navrhovaný § 13a ods. 1.

Ustanovenie § 13b ukladá výrobcovi novú povinnosť opraviť na žiadosť spotrebiteľa tovar v rozsahu požiadaviek na opraviteľnosť upravených v právnych aktoch EÚ. Cieľom ustanovenia je podporiť spotrebiteľov v opravovaní tovarov a podpora udržateľnej spotreby. Povinnosť sa zavádza nad rámec už existujúcej zákonnej zodpovednosti obchodníka za vady tovaru, to znamená, že výrobca má povinnosť opraviť tovar za predpokladu, že nie je možné v prípade vady tovaru uplatniť zodpovednosť u obchodníka.

Rozsah povinnosti je obmedzený na tovar, v súvislosti s ktorým sú požiadavky na opraviteľnosť stanovené v právnych aktoch EÚ, a to v rozsahu, v akom sú v nich tieto požiadavky stanovené.

Právnymi aktami, ktorými sa stanovujú požiadavky na opraviteľnosť, sú delegované akty prijaté podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1781 z 13. júna 2024, ktorým sa zriaďuje rámec na stanovenie požiadaviek na ekodizajn udržateľných výrobkov, mení smernica (EÚ) 2020/1828 a nariadenie (EÚ) 2023/1542 a zrušuje smernica 2009/125/ES (Ú. v. EÚ L, 2024/1781, 28. 6. 2024) a vykonávacie opatrenia prijaté na základe smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES z 21. októbra 2009 o vytvorení rámca na stanovenie požiadaviek na ekodizajn energeticky významných výrobkov (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 285, 31. 10. 2009) v platnom znení. Rozsah právnych aktov EÚ, ktoré upravujú požiadavky na opraviteľnosť a na ktoré nadväzuje povinnosť výrobcov vykonať opravu podľa § 13b, je vyjadrený v prílohe II smernice (EÚ) 2024/1799. V súčasnosti sa požiadavka na opraviteľnosť vzťahuje na tieto tovary:

1. práčky a práčky so sušičkou pre domácnosť v rozsahu nariadenia Komisie (EÚ) 2019/2023 z 1. októbra 2019, ktorým sa stanovujú požiadavky na ekodizajn práčok a práčok so sušičkou pre domácnosť podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES, ktorým sa mení nariadenie Komisie (ES) č. 1275/2008 a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (EÚ) č. 1015/2010 (Ú. v. EÚ L 315, 5. 12. 2019) v platnom znení,
2. umývačky riadu pre domácnosť v rozsahu nariadenia Komisie (EÚ) 2019/2022 z 1. októbra 2019, ktorým sa stanovujú požiadavky na ekodizajn umývačiek riadu pre domácnosť podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES, ktorým sa mení nariadenie Komisie (ES) č. 1275/2008 a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (EÚ) č. 1016/2010 (Ú. v. EÚ L 315, 5. 12. 2019) v platnom znení,
3. chladiace spotrebiče v rozsahu nariadenia Komisie (EÚ) 2019/2019 z 1. októbra 2019, ktorým sa stanovujú požiadavky na ekodizajn chladiacich spotrebičov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 643/2009 (Ú. v. EÚ L 315, 5. 12. 2019) v platnom znení,
4. elektronické displeje v rozsahu nariadenia Komisie (EÚ) 2019/2021 z 1. októbra 2019, ktorým sa stanovujú požiadavky na ekodizajn elektronických displejov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES, ktorým sa mení nariadenie Komisie (ES) č. 1275/2008 a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 642/2009 (Ú. v. EÚ L 315, 5. 12. 2019) v platnom znení,
5. zariadenia na zváranie v rozsahu nariadenia Komisie (EÚ) 2019/1784 z 1. októbra 2019, ktorým sa stanovujú požiadavky na ekodizajn zariadení na zváranie podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES (Ú. v. EÚ L 272, 25. 10. 2019) v platnom znení,

6. vysávače v rozsahu nariadenia Komisie (EÚ) 666/2013 z 8. júla 2013, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokiaľ ide o požiadavky na ekodizajn vysávačov (Ú. v. EÚ L 192, 13. 7. 2013) v platnom znení,
7. servery a dátové úložiská v rozsahu nariadenia Komisie (EÚ) 2019/424 z 15. marca 2019, ktorým sa stanovujú požiadavky na ekodizajn serverov a dátových úložísk podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES a ktorým sa mení nariadenie Komisie (EÚ) č. 617/2013 (Ú. v. EÚ L 74, 18. 3. 2019) v platnom znení,
8. mobilné telefóny, bezšnúrové telefóny a tablety typu Slate v rozsahu nariadenia Komisie (EÚ) 2023/1670 zo 16. júna 2023, ktorým sa stanovujú požiadavky na ekodizajn smartfónov, mobilných telefónov iných ako smartfóny, bezšnúrových telefónov a tabletov typu Slate podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES a ktorým sa mení nariadenie Komisie (EÚ) 2023/826 (Ú. v. EÚ L 214, 31. 8. 2023),
9. bubnové sušičky pre domácnosť v rozsahu nariadenia Komisie (EÚ) 2023/2533 zo 17. novembra 2023, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokiaľ ide o požiadavky na ekodizajn bubnových sušičiek pre domácnosť, mení nariadenie Komisie (EÚ) 2023/826 a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (EÚ) č. 932/2012 (Ú. v. EÚ L, 2023/2533, 22. 11. 2023),
10. tovar so zabudovanou batériou pre ľahké dopravné prostriedky v rozsahu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1542 z 12. júla 2023 o batériách a odpadových batériách, ktorým sa mení smernica 2008/98/ES a nariadenie (EÚ) 2019/1020 a zrušuje smernica 2006/66/ES (Ú. v. EÚ L 191, 28. 7. 2023) v platnom znení.

V budúcnosti sa predpokladá rozšírenie prílohy II o tovar, na ktorý sa vzťahujú požiadavky na opraviteľnosť, a to prostredníctvom delegovaných aktov Európskej komisie.

Povinnosť vykonať opravu tovaru zodpovedá rozsahu požiadaviek na opraviteľnosť v konkrétnom akte EÚ. Požiadavky tak stanovujú rozsah opraviteľnosti osobitne pre konkrétny druh tovarov ako napríklad práčky pre domácnosť, umývačky riadu pre domácnosť, chladiace spotrebiče a vysávače. V rámci požiadaviek na opraviteľnosť sú upravené požiadavky na demontáž, prístup k náhradným dielom, informáciám a nástrojom súvisiacim s opravou alebo časové obdobie na sprístupnenie náhradných dielov, ktoré sa vzťahujú na tovar. Ustanovenie stanovuje podmienky opravy tak, že výrobca je povinný opraviť tovar bezplatne alebo za primeranú cenu, ktorá neodrádza spotrebiteľa od opravy. Cena by mala zohľadňovať mzdové náklady, náklady na náhradné diely, náklady na prevádzku opravárenského zariadenia a bežnú maržu.

Povinnosť opravy sa na výrobcu nevzťahuje len v prípade, ak je oprava fakticky alebo právne nemožná, napríklad ak je tovar poškodený spôsobom, ktorý opravu technicky znemožňuje. Výrobca nemôže odmietnuť opravu len z ekonomických dôvodov, ako sú náklady na náhradné diely, alebo len z toho dôvodu, že predchádzajúcu opravu vykonali iné opravovne či v príslušných prípadoch spotrebiteľ.

Právo spotrebiteľa na opravu tovaru sa bude aplikovať aj v prípade, ak výrobca nemá sídlo v EÚ. V takýchto prípadoch sa stanovuje postupnosť alternatívnych hospodárskych subjektov,

ktoré budú namiesto výrobcu povinné splniť povinnosť vykonať alebo zabezpečiť vykonanie opravy (či už priamo alebo prostredníctvom subdodávateľa).

Rovnako sa zavádza povinnosť pre výrobcov, ktorí sú v rozsahu právne záväzných aktov EÚ, ktorými sa stanovujú požiadavky na opraviteľnosť, povinní poskytovať náhradné diely na opravu tovaru, poskytovať tieto náhradné diely za primeranú cenu, ktorá neodrádza od opravy. Povinnosť by mala predstavovať pridanú hodnotu pre opravovne alebo aj pre samotného spotrebiteľa, ktorý by si chcel produkt opraviť sám. V tejto súvislosti sa rovnako zavádza pre výrobcov zákaz používať zmluvné ustanovenia, ktoré bránia oprave tretím osobám. Výrobca nesmie brániť opravovniam v používaní originálnych alebo použitých náhradných dielov, kompatibilných náhradných dielov alebo náhradných dielov vyrobených 3D tlačou, ak sú v súlade s požiadavkami podľa predpisov v oblasti duševného vlastníctva alebo v oblasti bezpečnosti výrobkov.

Výrobcovia povinní opraviť tovar musia o tejto povinnosti informovať spotrebiteľov a poskytnúť im informácie o svojich opravárenských službách. Zákon ďalej nešpecifikuje formu informácie. Informačná povinnosť sa tak považuje za splnenú aj poskytnutím informácií prostredníctvom webového sídla výrobcu, príbalového letáka pripojeného k tovaru alebo iným obdobným komunikačným prostriedkom. Informácie však musia byť poskytnuté jasným a zrozumiteľným spôsobom. Zároveň sa stanovuje výrobcovi povinnosť zverejniť na svojom webovom sídle informatívnu cenu za bežnú opravu tovaru, na ktorý sa vzťahuje požiadavka na opraviteľnosť. Informovaná cena predstavuje odhadovanú, orientačnú cenu, za ktorú výrobca poskytne opravu tovaru.

K bodu 19 [§ 14 ods. 5 písm. f)]

Legislatívno-technická zmena v nadväznosti na rozšírenie predzmluvných informačných povinností obchodníka v § 15 o povinnosť obchodníka informovať spotrebiteľa o možnostiach dodania tovaru šetrnými k životnému prostrediu, ktorá sa nevzťahuje na zmluvy o dodávaní elektriny alebo plynu, ktoré nie sú na predaj v obmedzenom objeme alebo v určenom množstve.

K bodom 20, 22, 23, 28 a 43 [§ 14 ods. 7, § 15 ods. 5, § 17 ods. 3, § 26 ods. 3 a § 43 ods. 1 písm. a)]

Legislatívno-technická zmena v nadväznosti na zmeny v § 5 a rozšírenie predzmluvných informačných povinností obchodníka.

K bodu 21 [§ 15 ods. 1 písm. l)]

Osobitné informačné povinnosti obchodníka pri zmluve uzavretej na diaľku a zmluve uzavretej mimo prevádzkových priestorov obchodníka sa rozširujú o povinnosť obchodníka informovať spotrebiteľa o možnostiach dodania tovaru šetrnými k životnému prostrediu, ak sú dostupné a obchodník vie dodanie zabezpečiť. Obchodník je tak povinný poskytnúť spotrebiteľovi informácie aj o možnostiach dopravy, ktoré majú menej negatívny vplyv na životné prostredie, ako napríklad dodanie prostredníctvom bicykla alebo elektrickým vozidlom.

K bodu 24 [§ 20 ods. 1 písm. b)]

Novelizáčnym bodom sa zabezpečuje úplný súlad s čl. 9 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a

dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (Ú. v. EÚ L 304, 22. 11. 2011) v platnom znení pokiaľ ide o moment začatia plynutia lehoty na odstúpenie spotrebiteľa od zmluvy bez uvedenia dôvodu v prípade zmlúv uzavretých pri nevyžiadanej návšteve alebo v súvislosti s ňou alebo na predajnej akcii alebo v súvislosti s ňou. V prípade tovaru má táto lehota začať plynúť odo dňa prevzatia tovaru spotrebiteľom tak, ako to vymedzuje § 20 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa.

K bodu 25 [§ 24 písm. j)]

Smernica (EÚ) 2024/1799 predpokladá v budúcnosti vytvorenie Európskej online platformy pre opravy na úrovni EÚ, ktorá má spotrebiteľom umožňovať nájsť opravovne dostupné v ich okolí a eventuálne aj ďalšie hospodárske subjekty a iniciatívy súvisiace s udržateľnou spotrebou, ako predajcov renovovaného tovaru, nákupcov vadného tovaru na renováciu alebo komunitné iniciatívy v oblasti opravy. Predpokladaný termín na vytvorenie platformy Európskou komisiou je stanovený na júl 2027.

Návrh zákona predstavuje právny základ potrebný na vytvorenie rozhrania pre vnútroštátnu sekciu na európskej online platforme a následné sprístupnenie pre registráciu hospodárskych subjektov a pre potreby spotrebiteľov. Hlavným cieľom platformy je umožniť spotrebiteľom jednoduchšie vyhľadávať opravovne dostupné v ich okolí, a to podľa rôznych kritérií, napríklad podľa druhu tovaru, umiestnenia opravárenských služieb alebo podmienok opravy. Platforma bude prepojená aj na nový európsky formulár pre informácie o oprave, ktorý si spotrebiteľ bude môcť vyžiadať cez túto platformu. Prístup do Európskej online platformy pre opravy bude pre spotrebiteľov bezplatný. Registrácia na platforme bude pre hospodárske subjekty dobrovoľná.

V súvislosti s platformou bude Ministerstvo hospodárstva SR plniť úlohy národného kontaktného miesta vo veciach európskej platformy pre opravy a bude zodpovedné za úlohy súvisiace s vnútroštátnou sekciou platformy.

K bodu 26 [§ 26 ods. 1 písm. d)]

Novelizačným bodom sa upravuje názov Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv.

K bodom 27 a 33 [§ 26 ods. 1 písm. g), § 26 ods. 7]

Rozširuje sa počet orgánov dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa o nový orgán – Úrad pre reguláciu hazardných hier (ďalej len „URHH“). Predmetom výkonu dohľadu URHH budú nekalé obchodné praktiky, neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách a konanie v rozpore s dobrými mravmi v oblasti hazardných hier.

Potreba doplniť nový orgán dohľadu pre oblasť hazardných hier vplynula z aplikačnej praxe, kedy sú spotrebiteľia čoraz častejšie zasiahnutí agresívnymi reklamnými praktikami, klamlivou reklamou a inými nekalými obchodnými praktikami obchodníkov, ktoré zásadným spôsobom zasahujú do práv spotrebiteľov. Jednoznačným vymedzením pôsobnosti URHH ako orgánu dohľadu podľa zákona o ochrane spotrebiteľa pre oblasť hazardných hier sa má zabezpečiť primeraná ochrana spotrebiteľov v oblasti hazardných hier.

K bodom 30 a 32 [§ 26 ods. 4 a 5, § 26 ods. 6]

Novelizačnými bodmi sa navrhuje presunúť pôsobnosť na výkon dohľadu nad nekalými obchodnými praktikami, ktoré sa týkajú cien potravín, kozmetických výrobkov, liekov a

zdravotníckych pomôcok zo sektorových orgánov dohľadu (Štátna veterinárna a potravinová správa SR a regionálne veterinárne a potravinové správy, Úrad verejného zdravotníctva SR a regionálne úrady verejného zdravotníctva a Štátny ústav pre kontrolu liečiv) na Slovenskú obchodnú inšpekciu (ďalej len „SOI“).

Cieľom je eliminovať kompetenčné konflikty a nejasnosti pri určovaní príslušného orgánu dohľadu v prípade cenových porušení podľa zákona ochrane spotrebiteľa, ktoré vznikajú v aplikačnej praxi najmä v nadväznosti na úzke prepojenie viacerých skutkových podstat súvisiacich s cenami podľa zákona o ochrane spotrebiteľa.

Dohľad nad zákazom používať nekalé obchodné praktiky podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona o ochrane spotrebiteľa vykonávajú aj špecializované sektorové orgány dohľadu, no ostatné cenové porušenia (označovanie cenou, správne účtovanie ceny a pod.) dohliada SOI aj v prípade ponuky a predaja potravín, kozmetických výrobkov, liekov a zdravotníckych pomôcok. Podľa súčasnej právnej úpravy teda konkrétna právna kvalifikácia cenového porušenia determinuje príslušný orgán dohľadu. Skúsenosti z aplikačnej praxe ukázali, že v mnohých prípadoch nebolo možné na základe skutočností uvedených v spotrebiteľských podaniach bez ďalšieho šetrenia orgánu dohľadu ustáliť, o porušenie akej povinnosti obchodníka ide, a teda ktorý orgán dohľadu je príslušný na výkon dohľadu.

S ohľadom na uvedené a berúc do úvahy skutočnosť, že SOI je tiež cenovým orgánom podľa zákona NR SR č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov pre celú oblasť maloobchodného predaja tovaru kupujúcemu sa navrhuje dohľad nad cenovými porušeniami podľa zákona o ochrane spotrebiteľa v prípade tovarov zveriť SOI.

Špecializované orgány dohľadu budú po zmene právnej úpravy aj naďalej vykonávať dohľad nad zákazom používať nekalé obchodné praktiky týkajúce sa iných aspektov ako je cena, spôsob výpočtu ceny alebo existencia osobitnej cenovej výhody pri ponuke a predaji potravín, kozmetických výrobkov, liekov a zdravotníckych pomôcok.

K bodu 31 [§ 26 ods. 5]

Ustanovenie sa dopĺňa na základe žiadosti Úradu verejného zdravotníctva SR za účelom zjednotenia výkladu a spresnenia pôsobnosti pri výkone dohľadu podľa zákona o ochrane spotrebiteľa.

K bodu 34 [§ 26 ods. 8 písm. b)]

Legislatívno-technická zmena v nadväznosti na doplnenie § 26 o nový odsek 7. Zmeny v § 26 ods. 8 písm. b) [pôvodne § 26 ods. 7 písm. b)] bolo potrebné rozdeliť do troch novelizačných bodov z dôvodu, že zmeny majú nadobudnúť účinnosť s rozdielnymi dátumami (bod 34 dňa 1. októbra 2025, bod 35 dňa 1. januára 2026 a bod 36 dňa 31. júla 2026).

K bodu 36 [§ 26 ods. 8 písm. b)]

Vzhľadom na nové povinnosti pre výrobcov a opravovne upravené v § 13a a § 13b sa rozširuje rozsah povinností, nad ktorými vykonáva dohľad SOI.

K bodu 37 [§ 33 ods. 8 písm. a)]

S cieľom odbúrať administratívnu záťaž orgánov dohľadu pri požiadavkách na zrušenie predbežných opatrení, ktoré už nemajú opodstatnenie, sa navrhuje ustanoviť zánik predbežného opatrenia ex lege v prípade jeho úplného splnenia dohliadanou osobou.

K bodu 38 [§ 33 ods. 10, § 34 ods. 10]

Predbežné opatrenie a opatrenie o blokovaní predstavujú inštitúty, ktoré majú slúžiť na operatívne a včasné odstránenie protiprávneho stavu. Z uvedeného dôvodu je potrebné v prípade týchto inštitútov vylúčiť aplikáciu ustanovenia § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“), ktoré ukladá správnomu orgánu povinnosť dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť vyjadriť sa pred vydaním rozhodnutia k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. Ak by sa na tieto inštitúty ustanovenie § 33 ods. 2 Správneho poriadku vzťahovalo, orgán dohľadu by musel zabezpečiť doručovanie listín dohliadanej osobe a stanoviť lehotu na realizáciu príslušných oprávnení, čo by v konečnom dôsledku spôsobilo časový odstup medzi zisteným nedostatkom a uložením samotného opatrenia. Možnosť podať námietky ako opravný prostriedok proti predbežnému opatreniu alebo opatreniu o blokovaní zmenou nie je dotknutá.

K bodu 39 [§ 34 ods. 10]

Právna úprava opatrenia o blokovaní v § 34 ods. 1 poslednej vete a ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa obsahuje osobitnú úpravu doručovania výzvy orgánu dohľadu podľa § 34 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa a opatrenia o blokovaní v prípade, ak sa orgánu dohľadu nepodarilo zistiť dohliadanú osobu, ktorá prevádzkuje alebo v ktorej mene sa prevádzkuje online rozhranie. Z uvedeného dôvodu je potrebné explicitne vylúčiť aplikáciu ustanovenia § 26 Správneho poriadku, ktoré upravuje doručovanie verejnou vyhláškou.

K bodu 40 [§ 35 ods. 8]

Novelizáčným bodom sa mení právna úprava zverejňovania informácie o dobrovoľnom opatrení, ktorou sa do vnútroštátneho práva implementuje ustanovenie čl. 9 ods. 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2394 z 12. decembra 2017 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za presadzovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a o zrušení nariadenia (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 345, 27.12.2017) v platnom znení (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2017/2394 v platnom znení“). Nariadenie (EÚ) 2017/2394 v platnom znení sa v zmysle jeho čl. 2 ods. 1 vzťahuje na porušovanie právnych predpisov v rámci Únie, rozšírené porušovanie právnych predpisov a rozšírené porušovanie právnych predpisov s rozmerom Únie, ktoré sú v čl. 3 ods. 2 až 4 nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení vymedzené ako konanie alebo opomenutie v rozpore s právnymi predpismi Únie na ochranu záujmov spotrebiteľov, ktoré spôsobilo, spôsobuje alebo môže spôsobiť ujmu na kolektívnych záujmoch spotrebiteľov. Na základe uvedeného sa navrhuje zverejňovanie informácie o dobrovoľnom opatrení obmedziť na prípady návrhov dobrovoľných opatrení, ktoré sa týkajú ochrany kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Uvedeným sa tiež smeruje k zníženiu administratívnej záťaže orgánov dohľadu za súčasného zachovania náležitej informovanosti spotrebiteľov v prípadoch, kedy je to z ich pohľadu relevantné. Pojem „kolektívny záujem spotrebiteľov“ je definovaný v § 27 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa.

K bodom 41 a 42 [§ 35 ods. 15 a 16, § 38 ods. 1 písm. d)]

V záujme znižovania administratívnej záťaže na strane orgánov dohľadu a podnikateľských subjektov sa zavádza osobitný postup v prípadoch, kedy dohliadaná osoba pred začatím alebo počas výkonu dohľadu na mieste preukáže, že ukončila porušovanie právnych predpisov a v relevantných prípadoch aj vykonala nápravu v prospech poškodených spotrebiteľov. Ak to orgán dohľadu považuje za postačujúce, odloží vec bez toho, aby začal konanie o porušení povinnosti, pričom v týchto prípadoch nie je potrebné postupovať podľa § 35 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa, t. j. doručiť orgánu dohľadu návrh dobrovoľného opatrenia, ktorý následne posudzuje orgán dohľadu podľa § 35 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Ak orgán dohľadu takýto postup nepovažuje za primeraný porušeniu povinnosti, informuje o tejto skutočnosti dohliadanú osobu – takýto záver však nevylučuje možnosť dohliadanej osoby predložiť návrh dobrovoľného opatrenia.

K bodu 45 [§ 47 ods. 1]

Upravuje sa ustanovenie, ktorým sa vylučuje poučovacia povinnosť orgánu dohľadu v prípadoch, kedy ide o porušenie povinnosti, ktorého sa dohliadaná osoba dopustila skôr, ako bolo vydané rozhodnutie orgánu dohľadu o uložení sankcie za porušenie povinnosti. V tomto prípade nie je relevantné, či ide o porušenie rovnakej alebo inej povinnosti, relevantnou je skutočnosť, že dohliadaná osoba už bola minimálne v jednom prípade poučená o podmienkach odloženia veci, o možnosti prijať dobrovoľné opatrenie a o dôsledkoch jeho prijatia. Cieľom je zníženie administratívnej záťaže orgánov dohľadu.

Zároveň sa uskutočňuje legislatívno-technická úprava (zmena vnútorného odkazu) v nadväznosti na zmeny uskutočnené v § 38 ods. 1.

K bodu 46 [§ 47 ods. 3]

Zákonom ustanovená minimálna dĺžka lehoty určovanej orgánom dohľadu na preukázanie splnenia podmienok pre odloženie veci alebo na doručenie návrhu dobrovoľného opatrenia (30 dní) môže byť v niektorých jednoduchých prípadoch neprimerane dlhá, a to aj v kontexte možnosti predĺžiť túto lehotu na žiadosť dohliadanej osoby, a to aj opakovane. V záujme zrýchlenia a zefektívnenia výkonu dohľadu a na neho nadväzujúceho konania o porušení povinnosti sa preto navrhuje skrátenie minimálnej dĺžky lehoty na 15 dní, čím však nie je vylúčené, aby orgány dohľadu určovali dlhšiu lehotu v skutkovo zložitejších prípadoch.

Zároveň sa uskutočňuje legislatívno-technická úprava (zmena vnútorného odkazu) v nadväznosti na zmeny uskutočnené v § 38 ods. 1.

K bodu 47 [§ 53a]

Doplňajú sa prechodné ustanovenia vzhľadom na zmenu procesných pravidiel výkonu dohľadu nad povinnosťami ustanovenými v zákone o ochrane spotrebiteľa, konkrétne pôsobnosti pri dohľade nad zákazom používania nekalých obchodných praktík, ktoré sa týkajú ceny, spôsobu výpočtu ceny alebo existencie osobitnej cenovej výhody, ktoré začne v prípade všetkých druhov tovarov vykonávať SOI.

K bodu 48 [§ 53b]

Doplňajú sa prechodné ustanovenia vzhľadom na zaradenie URHH medzi orgány dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa.

K bodom 49 až 52 [Príloha č. 1]

Príloha č. 1 zákona sa dopĺňa o dvanásť nových obchodných praktík, ktoré sa za každých okolností považujú za nekalé (tzv. black list).

Vkladá sa nový bod 3, ktorý za nekalú obchodnú praktiku považuje aj dobrovoľné zobrazenie značky udržateľnosti, ktorá nie je založená na certifikačnom systéme alebo ktorú nezaviedli orgány verejnej moci. Značku udržateľnosti definuje § 2 písm. o) ako značku, ktorú obchodník dobrovoľne využíva pri svojej obchodnej komunikácii s cieľom propagovať environmentálne alebo sociálne vlastnosti jeho obchodnej činnosti.

Za účelom dosiahnutia transparentnosti a dôveryhodnosti značiek udržateľnosti sa zavádza zákaz zobrazovania dobrovoľných značiek udržateľnosti, ktoré sa nezakladajú na certifikačnom systéme alebo ktoré nezaviedli orgány verejnej moci. Na základe predmetného ustanovenia značku udržateľnosti bude obchodník môcť používať v obchodnej komunikácii len za predpokladu splnenia požiadaviek certifikačného systému, resp. požiadaviek podľa osobitných predpisov.

Zoznam zakázaných obchodných praktík sa rozširuje aj o zákaz uvádzania všeobecného environmentálneho tvrdenia, pri ktorom obchodník nevie preukázať uznané vynikajúce environmentálne vlastnosti, ktoré deklaruje. Pri vymedzení vynikajúcich environmentálnych vlastností sa vychádza z požiadaviek na environmentálne vlastnosti v čl. 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 66/2010 z 25. novembra 2009 o environmentálnej značke EÚ(Ú. v. EÚ L 27, 30. 1. 2010) v platnom znení, technickej normy, alebo tým, že konkrétna vlastnosť napĺňa znaky environmentálnych vlastností s najvyššou úrovňou vlastnosti podľa konkrétného právneho predpisu, ako napríklad nariadenie (EÚ) 2017/1369 zo 4. júla 2017, ktorým sa stanovuje rámec pre energetické označovanie a zrušuje smernica 2010/30/EÚ (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017) v platnom znení.

Uvedeným opatrením sa má zabrániť všeobecnej obchodnej komunikácii týkajúcej sa environmentálnych aspektov produktov, ktoré nie sú preukázané. Príklady takýchto tvrdení sú „klimaticky neutrálne“, „biologicky rozložiteľné“, „zelené“ alebo „bio“, „eko“ bez ďalšej špecifikácie.

Uvedené tvrdenia bude možné použiť za predpokladu, ak budú preukázané vynikajúce environmentálne vlastnosti alebo obchodník na mieste, kde dané tvrdenie odkomunikuje, ďalej jasne špecifikuje význam tohto tvrdenia. Ak napríklad obchodník uvedie špecifikáciu tvrdenia jasne a dôrazne v tom istom komunikačnom prostriedku, napríklad v tom istom reklamnom spote, na obale tovaru, tvrdenie sa nepovažuje za všeobecné tvrdenie týkajúce sa životného prostredia a nepôjde o nekalú obchodnú praktiku podľa tohto ustanovenia.

Dopĺňa sa environmentálne tvrdenie vzťahujúce sa len na určitý aspekt produktu alebo obchodnej činnosti, ktoré sa prezentuje, že sa týka celého produktu. Tvrdenie tak navádza dojem, že sa týka celého produktu, a pritom sa týka iba jeho niektorej časti. Uvedený zákaz by

sa uplatňoval napríklad vtedy, keď sa výrobok predáva ako „vyrobený z recyklovaného materiálu“, čo vytvára dojem, že celý výrobok je vyrobený z recyklovaného materiálu, pričom v skutočnosti je z neho vyrobený iba obal, alebo keď obchodník vytvára dojem, že využíva len obnoviteľné zdroje energie, pričom v skutočnosti niektoré podnikateľské prevádzky obchodníka stále používajú fosílna palivá.

Zakazuje sa uvádzanie tvrdení založených na kompenzácii emisií skleníkových plynov o tom, že výrobok, či už tovar alebo služba, má neutrálny, znížený alebo pozitívny vplyv na životné prostredie z hľadiska emisií skleníkových plynov. Príkladmi takýchto tvrdení sú tvrdenia ako „klimaticky neutrálna“, „certifikované CO₂ neutrálna“, „uhlíkovo pozitívna“, „s kompenzáciou vo vzťahu ku klíme“, „znížený vplyv na klímu“ a „znížená stopa CO₂“. Takéto tvrdenia by sa mali povoliť len vtedy, ak sú založené na skutočnom vplyve životného cyklu príslušného výrobku a nie sú založené na kompenzácii emisií skleníkových plynov mimo hodnotového reťazca výrobku.

Doplnenie zoznamu o bod 15 má spočívať v rozšírení už súčasného zákazu prezentovania práv, ktoré spotrebiteľom prislúchajú podľa platných právnych predpisov, ako charakteristickej črty obchodníka, o zákaz prezentovania požiadaviek už uložených zákonom na všetky produkty v rámci príslušnej kategórie. Predmetný zákaz ma smerovať napríklad voči obchodnej komunikácii, že daný produkt neobsahuje konkrétnu látku, ktorej používanie je už v rámci tejto kategórie produktov zakázané.

Neprijateľnou praktikou je aj prezentovanie aktualizácie softvéru alebo aktualizácie funkcií ako nevyhnutnej na užívanie produktu, ak to tak v skutočnosti nie je.

Zoznam sa dopĺňa aj o obchodnú komunikáciu o tovare, ktorý obsahuje vlastnosť zavedenú na obmedzenie jeho životnosti. Ustanovením sa reaguje na tzv. plánované zastarávanie tovarov.

Podobne sa zakazuje nepravdivé tvrdenie, ktoré prezentuje životnosť tovaru z hľadiska času alebo intenzity používania. Pôjde napríklad o prípad, keď obchodník informuje spotrebiteľa, že práčka má životnosť určitý počet pracovných cyklov v súlade s bežným očakávaným používaním uvedeným v návode, pričom pri jej skutočnom používaní za predpísaných podmienok sa ukáže, že to tak nie je. Takéto tvrdenia vo veľkej miere uvádzajú výrobcovia, keďže sú to práve oni, ktorí určujú životnosť tovaru. Obchodníci by mali vychádzať z informácií, ktoré majú k dispozícii od výrobcu.

Zoznam sa má doplniť aj o zákaz prezentovania tovaru ako tovaru, ktorý je možné opraviť, ak tomu tak nie je.

Bodom 38 má byť zakázaná praktika tzv. predčasného zastarávania tovaru, kedy sú spotrebiteľia nútení nahradiť istú spotrebnú časť tovaru skôr, ako je to v skutočnosti z technických dôvodov nevyhnutné. Uvedeným sa má zamedziť tomu, aby boli spotrebiteľia navádzaní na kúpu spotrebných častí tovaru skôr, ako príde k ich skutočnému spotrebovaniu, čím dochádza k nákupu väčšieho množstva spotrebného materiálu, ako je nevyhnutné. Malo by sa tiež zakázať zavádzať spotrebiteľa, že použitie spotrebného materiálu, náhradných dielov alebo príslušenstva od iného ako pôvodného výrobcu naruší funkčnosť tovaru, keď to tak nie je.

Rovnako sa zavádza zákaz neinformovať spotrebiteľov o tom, že tovar je navrhnutý tak, že pri výmene spotrebného materiálu, náhradného dielu alebo príslušenstva bude značne obmedzená funkčnosť tovaru, ak materiál, náhradné diely a príslušenstvo neposkytol pôvodný výrobca. Cieľom ustanovenia je zabezpečiť informovanosť spotrebiteľov, že zariadenie je navrhnuté takým spôsobom, aby sa obmedzila jeho funkčnosť v prípade použitia náhradných dielov od iného ako pôvodného výrobcu. Ustanovenie rovnako predstavuje zákaz zavádzať spotrebiteľa, že použitie spotrebného materiálu, náhradných dielov alebo príslušenstva od iného ako pôvodného výrobcu naruší funkčnosť tovaru, keď to tak nie je. Obchodníci by mali vychádzať z informácií, ktoré majú k dispozícii, napríklad na základe informácií poskytnutých výrobcom.

K bodu 53 [Príloha č. 3a]

V nadväznosti na § 13a, na základe ktorého môže opravovňa pred uzavretím zmluvy o oprave poskytnúť spotrebiteľovi európsky formulár pre informácie o oprave, sa príloha dopĺňa o vzorový formulár, ktorý môže opravovňa využiť pri poskytnutí informácií o oprave.

K bodu 54 [Príloha č. 4]

Z transpozičnej prílohy sa vypúšťa zrušená smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/94/EÚ z 22. októbra 2014 o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá (Ú. v. EÚ L 307, 28. 10. 2014) v znení delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) z 13. augusta 2019 (Ú. v. EÚ L 268, 22. 10. 2019).

K bodom 55 a 56 [Príloha č. 4]

Dopĺňa sa transpozičná príloha zákona o ochrane spotrebiteľa.

K čl. II

K bodu 1 [§ 617 ods. 1 písm. d)]

Rozširujú sa všeobecné požiadavky na súlad predanej veci o novú vlastnosť – opraviteľnosť.

K bodu 2 [§ 618 ods. 2]

S cieľom eliminovať nejasnosti vznikajúce v aplikačnej praxi sa novelizačným bodom jednoznačne špecifikuje, že v prípade predaja použitých vecí sa za vadu na predanej veci nepovažuje prirodzené opotrebovanie veci, ktoré možno dôvodne očakávať vzhľadom na mieru jej predchádzajúceho používania. Uvedené vyplýva z povahy predaja použitých vecí. Použité veci nemajú rovnakú kvalitu ako nové veci, predávajúci by tak nemal zodpovedať za bežné opotrebovanie veci, ktoré vzniklo v dôsledku jej predchádzajúceho používania. Skutočnosť, že ide o použitú vec, je typicky zohľadnená v zníženej kúpnej cene, od predávajúceho by preto nebolo možné spravodlivo požadovať, aby zodpovedal za to, že predaná použitá vec bude v takom istom stave ako rovnaká nová vec.

Ak však nepôjde o bežné opotrebovanie použitej veci, ale o opotrebovanie, ktorého miera prekračuje rámec toho, čo možno považovať za bežné s ohľadom na mieru predchádzajúceho používania veci, pôjde o vadu, za ktorú predávajúci zodpovedá podľa § 619 a nasl. Občianskeho zákonníka. Napríklad pri predaji ojazdených motorových vozidiel môže ísť o prípad, kedy je

opotrebovanie určitého dielu výrazne väčšie, ako by malo byť vzhľadom na vek vozidla a počet najazdených kilometrov.

Predávajúci však nebude zodpovedať za vady vzniknuté v dôsledku opotrebovania, ktorého miera prekračuje rámec toho, čo možno považovať za bežné s ohľadom na mieru predchádzajúceho používania veci v prípade postupu podľa § 615 ods. 2 Občianskeho zákonníka, t. j. v prípade, že pri uzavretí zmluvy výslovne oboznámil kupujúceho, že určitá vlastnosť veci nezodpovedá všeobecným požiadavkám, a kupujúci s nesúlados výslovne a osobitne súhlasil.

K bodom 3 a 4 [§ 619 ods. 4, § 620 ods. 1 a § 621 ods. 3]

V súvislosti s opatreniami na podporu opravy tovaru ustanovenie predlžuje dobu zákonnej zodpovednosti predávajúceho za vady veci o dvanásť mesiacov. Doba zodpovednosti sa predlžuje za predpokladu, že si spotrebiteľ v rámci uplatnenia zodpovednosti za vady vyberie ako nápravu opravu veci. Doba zodpovednosti sa takto predĺži iba jedenkrát, v prípade výskytu ďalšej vady už nedôjde k ďalšiemu predĺženiu doby zodpovednosti, aj keby si spotrebiteľ opäť zvolil ako prostriedok nápravy opravu.

Obdobie 12 mesiacov, o ktoré sa predĺži zodpovednosť za vady predávajúceho, sa pripočítava k zostávajúcemu obdobiu zodpovednosti za vady. Ustanovenie sa nevzťahuje na dobrovoľné poskytnutie záruky výrobcom alebo obchodníkom (spotrebiteľská záruka), ktoré môže plynúť popri zákonnej zodpovednosti za vady.

K bodu 5 [§ 622 ods. 4]

Z ustanovenia § 622 ods. 4 sa vypúšťajú slová „autorizovanou osobou alebo notifikovanou osobou“ z dôvodu, že autorizované a notifikované osoby podľa zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nemajú udelenú autorizáciu na vydávanie odborných stanovísk v reklamačnom procese a nie je možné vykonať ani notifikáciu takýchto činností Európskej komisii a iným členským štátom Európskej únie, lebo to príslušné európske predpisy neumožňujú.

Činnosti súvisiace s vydávaním odborného stanoviska môže vykonávať len akreditovaná osoba, ktorá má platné rozhodnutie o akreditácii podľa § 26 zákona č. 53/2023 Z. z. o akreditácii orgánov posudzovania zhody vydané Slovenskou národnou akreditačnou službou alebo vnútroštátnym akreditačným orgánom iného členského štátu podľa čl. 2 ods. 11 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 z 9. júla 2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93 (Ú. v. EÚ L 218, 13. 8. 2008) v platnom znení alebo zmluvného štátu a má v rozsahu akreditácie skúšobného laboratória podľa STN EN ISO/IEC 17025 Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií skúšanie predanej veci a vydávanie odborného stanoviska k predanej veci. V odbornom stanovisku akreditovaná osoba vyjadruje názory alebo interpretácie týkajúce sa dosiahnutých výsledkov a z toho dôvodu uvedená akreditácia skúšobného laboratória musí umožňovať aj vyjadrovanie názorov alebo interpretácií týkajúcich sa dosiahnutých výsledkov.

K bodom 6 a 8 [§ 623 ods. 2, ods. 5 a ods. 6]

Zmeny ustanovenia § 623 nadväzujú na nové ustanovenie týkajúce sa predĺženia doby zodpovednosti predávajúceho za vady veci o dvanásť mesiacov, ak sa spotrebiteľ rozhodne pre opravu. V tejto súvislosti sa zavádza nová povinnosť pre predávajúceho informovať spotrebiteľa o práve vybrať si medzi opravou a výmenou veci, ako aj o predĺžení obdobia zodpovednosti predávajúceho za vady o 12 mesiacov, ak sa spotrebiteľ rozhodne pre opravu, čím sa zvýši informovanosť o oboch alternatívach a výhode výberu opravy.

Ustanovenie zároveň upravuje možnosť pre predávajúceho poskytnúť spotrebiteľovi renovovanú vec ako spôsob odstránenia vady výmenou veci a na dobu opravy veci bezplatne zapožičať kupujúcemu dočasnú náhradnú vec vrátane renovovanej veci. Na zapožičanie dočasnej náhradnej veci sa vzťahujú ustanovenia zmluvy o výpožičke.

K bodom 7 a 11 [§ 623 ods. 4 a § 852k ods. 1]

Novelizačnými bodmi sa zosúladuje vymedzenie primeranej lehoty v ustanoveniach § 623 ods. 4 Občianskeho zákonníka a § 852k ods. 1 Občianskeho zákonníka s ustanoveniami § 622 ods. 3 Občianskeho zákonníka a § 852h ods. 6 Občianskeho zákonníka. Predávajúci, resp. obchodník má vadu veci alebo digitálneho plnenia odstrániť v primeranej lehote (ktorá je vymedzená v § 507 ods. 1 Občianskeho zákonníka), pričom za východisko pre interpretovanie primeranej lehoty v aplikačnej praxi má byť považovaná 30-dňová lehota ako akási referenčná lehota, ktorá by sa mala skrátiť, ak to okolnosti konkrétneho prípadu dovoľujú, a predĺžiť, ak si to objektívne okolnosti konkrétneho prípadu vyžadujú. Zároveň sa explicitne rieši otázka dôkazného bremena o existencii objektívneho dôvodu odôvodňujúceho dlhšiu lehotu, ktoré zaťažuje predávajúceho, resp. obchodníka.

K bodom 9 a 10 [§ 624 ods. 1 písm. b) a c)]

Legislatívno-technická zmena v nadväznosti na zmeny v § 623.

K bodu 12 [§ 852n]

Novelizačným bodom sa nadpis § 852n Občianskeho zákonníka terminologicky zosúladuje s terminológiou používanou v dvadsiatej prvej hlave obsahujúcej osobitné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách s digitálnym plnením.

K bodu 13 [§ 879z]

V nadväznosti na navrhované zmeny a účinnosť transponovanej smernice (EÚ) 2024/1799 sa ustanovujú prechodné ustanovenia.

K bodu 14 [Príloha]

Do transpozície prílohy Občianskeho zákonníka sa dopĺňa smernica (EÚ) 2024/1799.

K čl. III

K bodom 1 a 2 [§ 1 a § 10]

Nariadením (EÚ) 2024/3228 sa s účinnosťou od 20. júla 2025 zrušuje nariadenie (EÚ) č. 524/2013. V nadväznosti na uvedené je potrebné odkazy na nariadenie (EÚ) č. 524/2013 vypustiť zo zákona č. 391/2015 Z. z. o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vypúšťa sa aj povinnosť

subjektov alternatívneho riešenia sporov zverejniť na svojom webovom sídle odkaz na platformu riešenia sporov online podľa nariadenia (EÚ) č. 524/2013.

K čl. IV

K bodu 1 až 4 [§ 14 ods. 5, § 14 ods. 18 a § 77 ods. 9 písm. k)]

Zmeny sa prijímajú v nadväznosti na rozšírenie pôsobnosti URHH ako orgánu dohľadu podľa zákona o ochrane spotrebiteľa.

K čl. V

Navrhuje sa delená účinnosť. Za účelom zabezpečenia právnej istoty dňa 1. októbra 2025 nadobudnú účinnosť ustanovenia nadväzujúce na zrušenie nariadenia (EÚ) č. 524/2013, ktoré sa zrušuje nariadením (EÚ) 2024/3228 s účinnosťou od 20. júla 2025. Dňa 1. októbra 2025 nadobudnú účinnosť aj novelizačné body, ktorými sa precizujú ustanovenia upravujúce výkon dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa. Osobitne sa navrhuje účinnosť pri právnej úprave, ktorá sa dotýka obchodníkov, a to na 1. januára 2026. Neskoršia účinnosť zohľadňuje pravidlo, že právne predpisy s prípadným vplyvom na podnikateľské prostredie majú nadobudnúť účinnosť k 1. júlu alebo k 1. januáru a rovnako sa zohľadňuje potreba dostatočného časového priestoru na vykonanie potrebných administratívnych procesov v súvislosti s rozšírením počtu orgánov dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa o nový orgán – Úrad pre reguláciu hazardných hier. Ustanovenia predstavujúce transpozíciu smernice (EÚ) 2024/1799 nadobudnú účinnosť 31. júla 2026 a ustanovenia predstavujúce transpozíciu smernice (EÚ) 2024/825 nadobudnú účinnosť 27. septembra 2026, a to s ohľadom na transpozičnú lehotu stanovenú v smerniciach.